



Sølvkanin – en av de eldste raser

I engelsk litteratur beskrives sølvkaniner så tidlig som i 1631, av *Gervais Markham*. Kaninen som denne engelskmann beskriver, er nok en mindre svart variant og som vi har under navnet Liten Sølv. Store Sølvkaniner høres det først om i 1730 i den franske provins Champagne. Men dette viser også at en for snart 400 år siden hadde svarte ensfargede kaniner. Selvfølgelig er en mutasjon årsak til de hvite hårspisser og er nok oppstått hos

villkaniner. Med krysning mellom innfanget villkanin og tamkanin, eller mellom løs tamkanin og villkaniner, er sølvkaniner med svart grunnfarge oppstått gjennom tilfeldigheter. Også i dag finnes ute i naturen kaniner med et visst antall med hvite hårspisser. Kaniner med mye hvitt blir et lett bytte for rovdyr og det er altså den samme historien som vi også har funnet hos andre raser, men når mennesker finner fargen interessant, tas disse vare på for å foredles som rase.

England er opprinnelseslandet?

Setter også denne gang et spørsmålstegn, for selv om den «sikre» første beskrivelse fra 1631 av *Markham* – sier tyskerne den har sin opprinnelse fra Burma og Siam. Andre igjen, mener det finnes tegn på at sølvkaniner fantes allerede før Kristus.

Den Sølvgrå Kanin

I dansk «*Tidsskrift for Kaninavl*» for juni 1895 beskrives *Den Sølvgrå Kanin*. I det bladet finnes også en bedømmelseskala som vel mulig er den første poengskala for kaniner i norden:

Enhetlig sjattering	30p
Rent, rimfrostliknende sølvskin	30p
Fyldig pelsvekst, korte silkeaktige hår	15p
Ører	10p
Vekt	5p
Utseende forøvrig	10p

På den første danske kaninutstilling i juni

1895, som var på Tivoli i København, var Liten Sølv én av de 5 raser som var representert. Året etterpå skriver Johannes Madsen om denne nye rasen.

I den svenske boken *Kaninskötsel* fra 1930, av *Albin Eriksson*, står det at Liten Sølv kom til Sverige under årene 1900-1905, og sansynligvis kom den samtidig også her til lands. Allerede fra begynnelsen av, kan det virke som om Liten Sølv forekom i flere fargevarianter. For, i dattidens litteratur beskrives den i fargene; svart, blå, brun og gul.

Men selv om det sies at sølvkaninen er den eldste som finnes, har det gjennom mange år vært diskutert omkring disse sølvhårene da . . .

Sølvkanin – hva er det?

En sølvkanin er en farget kanin, og hvor hver enkel kanin blir født ensfarget. Pels-hårene med de hvite spisser kommer



*L. Sølv hu 8 mnd 95,5p
til Svein Magne Josdal
BiM: FU i Rogaland 2013*

**L. Sølv hu 6mnd 96,5p
til Bjarne Øygard
BiS: Skatvall
des. 2012**



Bjarne Øygard er en ivrig utstiller – og har avlet fram mange toppdyr i Liten Sølv

frem ved den første felling, og blir mer og mer synlige fra en til to måneders alder. Pelshår med hvite spisser, eller som noen sier; hvite topper, preger hver enkel kanin i større eller mindre grad, og som vil si at selve «sølvet» forekommer i ulike farge-



Liten Sølv, viltgrå variant. Når vi «åpner opp» pelsen ses de hvite pelstopper går jevnt øverst, så er det en brun mellom-farge og så kommer mørk blå bunnfarge

nyanser fra en lys type sølvkanin, til en mørk, hvor altså grunnfargen da er mer fremtredende med få pelshår med hvite spisser. En benevner disse varianter slik: Lys, mellom eller mørk.

Men uansett om den er «lys eller mørk» skal de enkelte pelshår med hvite spisser være jevnt fordelt over hele kaninen.

Hvis en sølvkanin har ujevn fordeling av hvite spisser, med f.eks. et mørkt hode med lite sølvskjær, blir det poengfradrag. Mangler sølvskjæret på hode, ører, bryst eller bein, er dette en stor feil og som er grunnlag for diskvalifikasjon. Slike typer må heller ikke settes inn i avlen, og likeså er oppdretterne av sølvkaniner klar over en ikke skal benytte dyr som har dårlig eller uren bunnfarge.

ITK 6/2017 – artikkelserien: *Arvelighet og sportsavl* – beskrives den genetiske side med avl og om sølv-anlegget.

Den genetiske fargeformel for Liten Sølv svart er: **AABBCCDDggP¹P²P³**

Fem grunnfarger er godkjent

Svart variant er dominerende i antall på våre nordiske utstillinger, men i tillegg kan vi se Liten Sølv med jevne mellomrom også i de fire andre grunnfarger: Blå, brun, viltgul og viltgrå.

Pål-Eirik Iversen: Min erfaring med Liten Sølv

Det tok ikke lang tid fra jeg begynte med kaniner i 1972, til Liten Sølv befant seg i min stall. I januar 1976 var jeg på besøk på fylkesutstillingen for Østfold i Moss og var der så heldig å få kjøpe en han av den legendariske oppdretteren; Jon Nøklestad. Han hadde allerede hatt rasen i mange år og forble trofast med rasen til sin siste LU i 2006. Samme år som hannen fra Jon ble ervervet, fikk jeg kjøpe ei hu fra Ole L. Børresen fra Drammen og disse dyra dannet så grunnlaget for min stamme i rasen, som fortsatt befinner seg i min stall. Avlsdyrene som ble kjøpt inn i 1976 fikk et kull på 5 unger og med disse deltok jeg på LU 1977 i Sellebakk, arrangert av Borge og Østsiden binæringsforening. Disse oppnådde 284,5p og jeg ble da nr 3 på premielisten etter loddtrekning med nr 2. Vinner av den LU ble for øvrig også Liten Sølv, nemlig Lars og Tage Pettersen med et enkelt dyr, en han som oppnådde 96p. Senere samme år fikk jeg kjøpe denne hannen, som hadde 39p i kroppsform og den dannet grunnlag for mange gode resultater i årene fremover.

Liten Sølv er en av våre aller eldste raser. Det er den sorte variant som alltid har vært den med flest oppdrettere og utstillere, i hvert fall her i Norden, mens en i Tyskland nå har like stort antall utstilte dyr på en tysk LU i viltgul variant. Selv har jeg hatt den sorte varianten lengst, men siden 2007 har jeg hatt den viltgule,



samt noen også i viltgrå. Den blå varianten har jeg også hatt en periode. Viltgul variant synes jeg er spesielt vakker med sin gule grunnfarge kombinert med sølvhårene med hvite hårspisser. Av en eller annen grunn har ikke viltgul variant slått noe særlig an her i Norge, men de senere år har jeg heldigvis hatt et utmerket samarbeid med noen svenske oppdrettere der vi har utvekslet avlsdyr.

Tyskerne har arbeidet veldig målbevisst for å utvikle Liten Sølv som en kraftig og kompakt kanin med dertil utpreget forskjell på type og hodefasjon mellom



**Liten Sølv hann
fra Tyskland**

hunner og hanner. Tilsvarende avlsarbeid er ikke på langt nær kommet like langt på de andre smårasene. I Norden har en ikke sett denne utviklingen, der en i dag legger alt for lite fokus på å skille mellom hunner og hanner. Hos flere utstillingsdyr er det praktisk ikke mulig å skille mellom hun og han dersom en kun ser på hodefasjon, og typemessig, mener jeg flere stammer er blitt vel spinkle.

- Selv foretrekker jeg avlsdyr som veier ca 3kg, gjerne mer. Et voksent dyr som ikke veier mer enn 2,6kg kan «i nøden»

brukes som utstillingsdyr, men ikke noe mer. Sender en slike dyr til LU på torsdag, og får det hjem på søndag, er vekt ofte falt til 2,5kg og er dyr som ikke bør settes i avl. Avkommene blir som regel ikke større enn sine forfedre og spesielt ikke dersom en bedriver en viss form for innavl. I Nordisk Standard frem til og med 1986 stod det spesielt under krav til kroppsform hos Liten Sølv: «*Absolutt samme bredde foran som bak, selv en lett tilspisning foran er en feil.*»

Dette er nå tatt bort og rasen har samme

L.S. hann 6mnd. 96p
og BiR på LUU-2017
Feil hodefasjon,
sier Pål-E. Iversen
Fotograf enig - den er
«spiss i nebbet»



Foto: Bjørn Egeland

krav til kroppsform som andre småraser. Men avlsmålet mener jeg likevel fortsatt bør være det samme.

Mange har hatt negative erfaringer med at Liten Sølv er blitt kjent for sitt litt spesielle lynne. Ja, de er temperamentsfulle og livlige, men svært sjelden sinte.

Noen dyr i enkelte stammer kan i tillegg ha elementer som er nervøse. Slike enkelt dyr bør en få luket ut snarest mulig og i hvert fall ikke sette inn i avl, da dette ofte er arvelig.

Avlsarbeidet med Liten Sølv forløper som regel alltid helt uproblematisk. Rasen er svært lette å få drektige og en kan stole på at redebygging, fødsel og ammeperioden forløper slik en ønsker og forventer. Selv har jeg sluttet å bruke redekasse, men har i stedet gått over til dobbeltbur for hun med unger. Der går de i 5 uker og deretter setter jeg alle ut i nettingbur på 1 x 2 meter, der de går til ca 3 mnd alder for sortering og inn i enkeltbur. Det jeg nevnte om temperament, samt også tidlig kjønnsmodenhet, kan medføre at enkelte dyr allerede i 2 mnd alder må inn i enkeltbur, så her må en følge med daglig.

Avlshunner som skal beholdes også for kommende års avlsarbeid, er det en fordel om de kan få 2 kull i løpet av en sesong for at de ikke skal bli for fete. Jeg parrer derfor disse igjen når de første ungene er 3 uker, og lar så ungene gå med mora i ytterligere 2 uker. Det andre kullet lar jeg gå med mora ca 8 uker.

Jeg har lyst til å avslutte med å referere litt fra et intervju i det tyske tidsskriftet *Kaninchen* som i fjor hadde et portrett av en tysk oppdretter som hadde 50 års sammenhengende opp-

drett av Belgisk Kjempe. Han hadde vunnet det som var mulig av priser i Tyskland og Europa og ble bedt om å forklare hemmeligheten bak dette. – Han svarte:

- For det første har jeg ingen andre hobbyer.
- Jeg har ingen andre raser.
- Ingen dyr deltar på mer enn 1 utstilling årlig.
- Jeg tilbringer all mulig fritid i stallen (der det midtsommers er ca 200 dyr).

Mvb Pål-Eirik Iversen

TK takker Pål-Eirik så meget for innlegg.

Liten Sølv i Europastandarden

Som det kan ses på poengskalaen legges det mye vekt på selve «sølvet» og farge med totalt 45p. På europautstilling måles ørelengde på alle og Klein Silber oppgis: 8-10 cm og beskrives som meget kraftige. Vekt er fra 2,5 til 3,25kg (10p).

Type og Kroppsform	20p
Vekt	10p
Pels	20p
Sølvhår (dekkfarge)	15p
Jevnhet	15p
Underfarge	15p
Kondisjonstilstand	5p

